

Зазначені у ч. 1 ст. 222¹ КК дії можуть поєднуватись із вчиненням ін. злочин. діянь, що потребує дод. кваліфікації.

Лит.: Гуторова Н. О. Кримінально-правова охорона державних фінансів України. Х., 2001.

В. О. Глушков.

МАРОДЕРСТВО – злочин проти встановленого порядку проходження військ. служби (військ. злочин), відповідальність за який передбачена ст. 432 КК.

Безпосереднім об'єктом М. є бойова слава ЗС і честь військовослужбовця, а також порядок дотримання звичаїв та правил війни. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях (ст. 15) і Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу ЗС на морі (ст. 18) (обидві конвенції ратиф. Указом ПВР УРСР від 03.07.1954) передбачають, що завжди, а особливо після кожного бою, сторони конфлікту без затримки вживають усіх можливих заходів для того, щоб розшукати й підібрати поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, щоб захистити їх від М., а також щоб розшукати мертвих і запобігти їхньому пограбуванню.

Дод. обов'язковим об'єктом цього злочину у випадку викрадення речей, що знаходяться при поранених, є власність. Предметом М. може бути тільки приватне майно (гроші, годинники, медальйони тощо) вбитих чи поранених, незалежно від того, до чиєї армії ост. належать. Викрадені вони можуть бути як під час бою, так і відразу ж після нього. Зброя, боєприпаси, док-ти, що міс-

тять відомості військ. характеру, ін. предмети, що збираються для їх використання під час ведення військ. дій, не є предметом цього злочину.

З об'єктивної сторони злочин виражається у суспільно небезпеч. діях – викраденні речей, що знаходяться при вбитих і поранених. Обов'язковою ознакою складу є місце – поле бою. Полем бою може бути і ділянка водного простору.

Суб'єктом цього злочину є будь-який військовослужбовець. Із суб'єктивної сторони злочин може бути вчинено тільки з прямим умислом.

Карається цей злочин позбавл. волі на строк від 3-х до 10-ти років.

У міжнар. праві М. визнаються також посягання на підводну культ. спадщину, зокрема ту, що перебуває на дні морів й океанів та у їхніх надрах за межами нац. юрисдикції. Ст. 10 і 12 Конвенції про охорону підводної культ. спадщини (ратиф. згідно із Законом України від 20.09.2006 № 164-V і набрала чинності для України 02.01.2009) встановлюють, що д-ви-учасниці можуть вживати усіх практично здійснених заходів з метою відвернення будь-якої безпосередньої небезпеки, яка загрожує підводній культ. спадщині внаслідок діяльності людини або будь-яких ін. причин, у т. ч. М. Однак такі діяння в Україні не криміналізовані.

Лит.: Миронова В. О. Проблеми кримінальної відповідальності за порушення законів та звичаїв війни / за заг. ред. В. П. Ємельянова. Х., 2007.

М. І. Хавронюк.

МАСОВІ ЗАВОРУШЕННЯ – злочин проти громад. порядку. Відповідальність за М. з. передбачена ст. 294 КК.